

§ 326

Svar på motion om språkkunskaper inom kommunal omsorgs- och vårdverksamhet från Stefan Hanna (-)

KSN-2020-00498

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionens tre första att-satser med föredragningen i ärendet, samt
2. **att** avslå motionens fjärde att-sats.

Sammanfattning

Stefan Hanna (-) har i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 27 januari 2020 yrkat att

- kommunen ska kräva en rimlig baskunskap i svenska för att få arbete inom omsorgs- och vårddyrken
- kommunen, eller privat leverantör, mätbart och regelbundet ska säkerställa att befintlig personal med bristfälliga kunskaper i svenska ska förbättra sina relevanta språkkunskaper
- kommunen, eller privat leverantör, för befintlig personal ska säkerställa kvalitativa metoder för att nödvändig språkträning kan genomföras parallellt med arbetsinsatser
- personer som varit anställda i två år och fortfarande inte klarar kunskapsnivåer i svenska motsvarande de krav som förväntas i grundskolans årskurs 3 inte ska få jobba kvar.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 8 december 2020 § 391
- Tjänsteskrivelse daterad den 2 november 2020
- Bilaga 1, motion om språkkunskaper inom kommunal omsorgs- och vårdverksamhet från Stefan Hanna (-)

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2020-12-16**Yrkande**

Stefan Hanna (-) och Simon Alm (-) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot Stefan Hannas (-) med fleras yrkande om bifall till motionen och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Reservationer

Simon Alm (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Motionen är bra eftersom den belyser ett förekommande problem med språkbrister hos personalen. Frågan borde tas på stort allvar och de som rekryterat personal som saknar grundläggande kompetens för sitt yrkesutövande borde bli föremål för disciplinära åtgärder. Anställer man, mot sunt förnuft, personal som inte kan kommunicera på ett gott sätt försvagar man verksamheten på ett allvarligt sätt, något som exempelvis lett till fler i förtid döda på äldreboenden enligt den självkritik som börjat komma fram på nationellt håll kopplat till "försummelsen av äldreården som pågått i decennier". Språkbrister, oförmåga att följa viktiga rutiner med mera var sådana viktiga brister som måste ses över.

Stefan Hanna (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Det har tagit orimligt lång tid för kommunen att erkänna att det funnits och finns stora språkproblem inom kommunens omsorgs- och vårdverksamheter. Språkproblem som stark påverkar kvaliteten i det arbete som ska utföras. Det är positivt att dessa allvarliga problem äntligen börjar tas på största allvar. Även om språkundervisning och språkmentorer lyfts fram får jag regelbunden information om att förbättringen går för sakta. Det drabbar kvaliteten i arbetet mellan kollegor och det drabbar de människor som ska få hjälp och vård på ett oacceptabelt sätt. Jag anser att det är viktigt att kommunen är mycket tydlig med vilka minimikrav på språkkunskaper som ställs för att kunna få en anställning. Om kommunen på grund av brist på personal godtar "undantag" måste det vara kopplat till tydliga krav på mätbara förbättringar. Om kvaliteten i en omsorgs- och vårdssituation är allvarligt hotad på grund av bristande språkkunskaper måste det tveklöst kunna anses som grund för att säga upp en medarbetare. Det handlar om människors hälsa och liv.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 391

Svar på motion om språkkunskaper inom kommunal omsorgs- och vårdverksamhet från Stefan Hanna (-)

KSN-2020-00498

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionens tre första att-satser med föredragningen i ärendet, samt
2. **att** avslå motionens fjärde att-sats.

Sammanfattning

Stefan Hanna (-) har i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 27 januari 2020 yrkat att

- kommunen ska kräva en rimlig baskunskap i svenska för att få arbete inom omsorgs- och vården
- kommunen, eller privat leverantör, mätbart och regelbundet ska säkerställa att befintlig personal med bristfälliga kunskaper i svenska ska förbättra sina relevanta språkkunskaper
- kommunen, eller privat leverantör, för befintlig personal ska säkerställa kvalitativa metoder för att nödvändig språkträning kan genomföras parallellt med arbetsinsatser
- personer som varit anställda i två år och fortfarande inte klarar kunskapsnivåer i svenska motsvarande de krav som förväntas i grundskolans årskurs 3 inte ska få jobba kvar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 2 november 2020
- Bilaga 1, motion om språkkunskaper inom kommunal omsorgs- och vårdverksamhet från Stefan Hanna (-)

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-12-08

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-11-02

Diarienummer:
KSN-2020-00498

Handläggare:
Jonna Berggren, Åsa Hillbom

Svar på motion om språkkunskaper inom kommunal omsorgs- och vårdverksamhet från Stefan Hanna (-)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionens tre första att-satser med föredragningen i ärendet, samt
2. **att** avslå motionens fjärde att-sats.

Ärendet

Stefan Hanna (-) har i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 27 januari 2020 yrkat att

- kommunen ska kräva en rimlig baskunskap i svenska för att få arbete inom omsorgs- och vårddyrken
- kommunen, eller privat leverantör, mätbart och regelbundet ska säkerställa att befintlig personal med bristfälliga kunskaper i svenska ska förbättra sina relevanta språkkunskaper
- kommunen, eller privat leverantör, för befintlig personal ska säkerställa kvalitativa metoder för att nödvändig språkträning kan genomföras parallellt med arbetsinsatser
- personer som varit anställda i två år och fortfarande inte klarar kunskapsnivåer i svenska motsvarande de krav som förväntas i grundskolans årskurs 3 inte ska få jobba kvar.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och behandlas av kommunstyrelsen i sin roll som kommunens arbetsgivarorgan och den nämnd som ansvarar för den kommunövergripande arbetsgivarpolitiken. Ärendet har inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektiven med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Uppsala kommun tillämpar kompetensbaserad rekryteringsmetodik, vilket innebär en effektiv rekryteringsprocess som genomsyras av fakta och kvalitet. Metodiken fokuserar på kandidaternas kompetens och potential i förhållande till verksamhetens behov samt bidrar till ett objektiva och fördomsfritt rekryteringsförfarande.

Vad som är rimlig baskunskap i svenska motiveras utifrån arbetsgivarens verksamhetsbehov i det enskilda fallet. Några generella baskunskapskrav i svenska kan inte ställas utan måste avgöras i förhållande till den aktuella anställningen.

Inom Uppsala kommun pågår flertalet insatser för att stärka språkkompetensen hos befintliga medarbetare. Kommunen arbetar exempelvis med språkbud och språkstödjare i syfte att kompetensutveckla och förstärka språkkunskaperna hos medarbetarna. Kommunen har även haft ett språkprojekt under 2019 som syftat till att förbättra språkförståelsen i vårdsvenska hos medarbetarna samt givit möjlighet till kollegialt lärande. Utöver detta har kommunen ett pågående samarbete med Vård och omsorgscollege för att språkutveckla kommunens arbetsplatser. För närvarande utreds ytterligare insatser som kan vara aktuella, bland annat deltagande i projekt och utveckling av digitala verktyg för att stödja språkutveckling.

I Mål och budget 2021 finns uppdraget att genom exempelvis språkundervisning och språkmentorer utveckla systematik för att säkerställa tillräckliga kunskaper i svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg. Uppdraget är riktat till omsorgsnämnden, äldrenämnden och arbetsmarknadsnämnden och grundas bland annat i att brukare ska vara trygga i att kunna prata svenska med kommunen i exempelvis en vårdsituation.

Enligt 7 § lagen om anställningsskydd krävs saklig grund för att säga upp en medarbetare. När det gäller befintliga medarbetare har arbetsgivaren under anställningstiden godtagit de kunskapsnivåer i svenska språket som medarbetarna besitter och som förelåg vid anställningens ingående. Att språkmässigt ställa högre krav på dessa medarbetare utan att arbetet i sig förändrats så att det ställer högre krav än vid anställningstillfället är svårt att hävda utifrån rättspraxis.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 2 november 2020
- Bilaga 1, motion om språkkunskaper inom kommunal omsorgs- och vårdverksamhet från Stefan Hanna (-)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Motion: Språkkunskaper inom kommunal omsorgs- och vårdverksamhet

Kommunens politiker och tjänstemän måste ständigt arbeta med att säkerställa rimlig kvalitet kopplat till kommunalt skattefinansierade verksamheter. Fungerande kommunikation mellan människor är av stor praktisk betydelse för att säkerställa kvalitet i samverkan mellan personal och den som skall tjänas. Fungerande kommunikation är också mycket viktig för att säkerställa rimlig kvalitet i kommunikationen mellan medarbetare. En mycket viktig kvalitetsaspekt inom skattefinansierade tjänster är att berörd personal har rimliga baskunskaper i svenska. Särskilt inom omsorg och vård där de som ska tjänas är sköra.

Jag yrkar:

Att kommunen ska kräva en rimlig baskunskap i svenska för att få arbete inom omsorgs- och vården

Att kommunen, eller privat leverantör, mätbart och regelbundet ska säkerställa att befintlig personal med bristfällig kunskap i svenska ska förbättra sina relevanta språkkunskaper.

Att kommunen, eller privat leverantör, för befintlig personal ska säkerställa kvalitativa metoder för att nödvändig språkträning kan genomföras parallellt med arbetsinsatser.

Att personer som varit anställda i två år och fortfarande inte klarar kunskapsnivåer i svenska motsvarande de krav som förväntas i grundskolans årskurs 3 inte ska få jobba kvar.

Stefan Hanna

Kommunalråd